

הפניקס ניהול קרנות פנסיה וגמולים בע"מ

**דוח הדירקטוריון
לשנת 2009**

תוכן העניינים

יב

3-5	תאור תמציתי של קרנות הפנסיה ושל החברה המנהלת
5-12	תאור הסביבה העסקית
12-15	מצב כספי קרנות פנסיה
15-18	תוצאות הפעולות
18	תחזית זרמי כספים
19-21	השפעות אירועים והתפתחויות חיצוניים לענף הפנסיה

דוח הדירקטוריון כולל מידע צופה פני עתיד , כהגדרתו בחוק ניירות ערך , התשכ"ח-1968. מידע צופה פני עתיד הינו מידע בלתי וודאי לגבי העתיד , המבוסס על אינפורמציה הקיימת בקופה במועד הדוח וכולל הערכות של הקופה או כוונות שלה נכון למועד הדוח . התוצאות בפועל עשויות להיות שונות באופן מהותי מן התוצאות המוערכות או המשתמעות ממידע זה . במקרים מסוימים, ניתן לזהות קטעים המכילים מידע צופה פני עתיד על- ידי הופעת מילים כגון : " הקופה מעריכה ", " הקופה סבורה ", " צפוי/ה " וכדומה, אך ייתכן כי מידע זה יופיע גם בניסוחים אחרים.

1.

תאור תמציתי של קרנות הפנסיה של החברה המנהלתהחברה המנהלת

הפניקס ניהול קרנות פנסיה וגמולים בע"מ (להלן: "החברה") הינה חברה פרטית העוסקת בניהול קרנות פנסיה. החברה התאגדה ביום 21 בדצמבר 1992, והיא בבעלות מלאה של הפניקס חברה לביטוח בע"מ (להלן: "הפניקס ביטוח") מקבוצת הפניקס אחזקות בע"מ (להלן: "קבוצת הפניקס" או "הקבוצה" או "הפניקס אחזקות"). לחברה רישיון לעסוק בביטוח פנסיוני ואישורים לניהול קופות גמל לקצבה, המאפשרים לה להפעיל קרנות פנסיה מסוג קרן פנסיה חדשה מקיפה, וקרן פנסיה חדשה כללית כדלקמן:

הפניקס פנסיה מקיפה (להלן: "קרן מקיפה"), אשר המבוטחים בה מבוטחים בביטוח פנסיוני מקיף הכולל ביטוח זקנה, נכות ושארים. התוכנית בנויה תוך איזון אקטוארי מלא ומקנה זכויות פנסיה שונות למבוטחים בהתאם לשנת הלידה, גיל, מין ופרמטרים נוספים, בצד מנגנוני איזון אקטואריים. ניתן לבטח בקרן שכר שאינו עולה על פעמיים השכר הממוצע במשק.

הקרן המקיפה פעלה עד לתאריך 31 לדצמבר, 2003 כקרן זכויות, דהיינו, קרן בה זכויותיו של המבוטח מוגדרות מראש (תוך קביעת מנגנוני תיקון למקרה של היווצרות גירעונו (אקטואריים). החל מינואר 2004, עקב הוראות הממונה על אגף שוק ההון, ביטוח וחיסכון מטעם משרד האוצר (להלן: "הממונה"), פועלת הפניקס פנסיה מקיפה כקרן תשואה, דהיינו, קרן בה זכויותיו של המבוטח נקבעות על פי הצבירה האישית שלו, התשואות על נכסי הקרן, ומנגנון עדכון זכויות לפי תוצאות הדוח האקטוארי.

הפניקס פנסיה כללית (להלן: "קרן כללית") פועלת כקרן תשואה במסלול יסוד. קרן זו מיועדת בעיקר לצבירת חיסכון לגיל פרישה מרמות שכר העולות על "תקרות ההפקדה החודשית" המותרת בקרן פנסיה מקיפה, כהגדרתה בתקנות מס הכנסה, או הפקדות חד פעמיות.

הקרן הכללית מקנה זכויות לפרישה בלבד. על פי תקנון קרן כללית המבוטח זכאי לפנסיית זקנה מגיל הפרישה לכל החיים. תוכנית זו אינה זכאית לאג"ח מיועדות מסוג ערד וכללי השקעה החלים עליה הם הכללים החלים על קופות הגמל.

עד מועד המאזן ניהלה החברה את עמית קופה לפנסיה וגמולים בע"מ (להלן: "עמית") על פי הסכם ניהול משנת 1993 (להלן: "הסכם הניהול"). בהתאם להסכם הניהול, העבירה עמית את דמי הניהול שהיא מקבלת מהעמיתים בקרן פנסיה יסוד לחברה כנגד קבלת שירותי ניהול ממנה. במסגרת הסכם הניהול וכל עוד הסכם הניהול בתוקף נקבע כי לחברה יהיו 51% מזכויות ההצבעה במועצה ובאסיפה הכללית של עמית, בנושאים המפורטים בהסכם הניהול.

החברה החליטה למזג את הפעילות של הפניקס פנסיה והפניקס גמל בע"מ (להלן: "הפניקס גמל"), כך שקרנות הפנסיה וקופות הגמל תנוהלנה על ידי חברה מנהלת אחת - החברה. ההחלטה אושרה על ידי הגופים המוסמכים לרבות אגף שוק ההון ורשות המיסים. מתווה הפעולה להעברת ניהול מרצון של הפניקס גמל להפניקס פנסיה אושר על ידי אגף שוק ההון ביום 9 לפברואר, 2009. כמו כן, ניתן אישור עקרוני לשינוי שם החברה להפניקס פנסיה וגמל בע"מ ואושר עקרונית תיקון תקנון ההתאגדות כמתחייב מהשינוי המבני. המועד המתוכנן לביצוע השינוי המבני השינויים יכנסו לתוקף ביום ביצוע השינוי המבני. המועד המתוכנן לביצוע השינוי המבני יהיה ביום 31 במרס, 2010 של שנת 2010 בתחולה רטרואקטיבית ליום 1.1.2010.

תחומי פעילות עיקריים והשינויים שחלו בהם בתקופת הדוח הכספי

תחום הפעילות של החברה הינו ביטוח פנסיוני, באמצעות קרנות הפנסיה שבניהולה. בהתאם לכך, לקרן עמיתים שכירים ועצמאיים מכל המגזרים במשק.

הרכב הכנסות בתקופת הדוח - הקרן המקיפה

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	
2008	2009
אלפי ש"ח	
39,720	49,357
(21,347)	36,947
(23,760)	2,716
(5,387)	89,020
15,776	15,307
(110,790)	127,845
(213,566)	196,001
(308,580)	339,153
213	7,745
310	994
605	584
1,128	9,323
(312,839)	437,496

מניירות ערך שאינם סחירים

אגרות חוב ממשלתיות
אגרות חוב אחרות
מניות וניירות ערך אחרים

מניירות ערך סחירים

אגרות חוב ממשלתיות
אגרות חוב אחרות
מניות וניירות ערך אחרים

מפקדונות והלוואות

פקדונות
הלוואות לעמיתים
הלוואות לאחרים

סך הכל

הרכב הכנסות בתקופת הדוח - הקרן הכללית

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	
2008	2009
אלפי ש"ח	
-	42
254	504
(1,772)	2,615
(1,759)	2,761
(3,277)	5,880
(3,277)	5,922

מניירות ערך שאינם סחירים

אגרות חוב קונצרניות

מניירות ערך סחירים

אגרות חוב ממשלתיות
אגרות חוב קונצרניות
מניות וניירות ערך אחרים

סך הכל

התפתחות או שינויים מהותיים בהסכמי ביטוח משנה

קרן הפנסיה המקיפה החדשה פועלת על בסיס עקרון ההדדיות והאיזון האקטוארי. במקרה של אירועים יוצאי דופן עלולים המבוטחים להיפגע. ביטוח המשנה נועד להגן על הקרן ומבוטחים בקרות אירועים יוצאי דופן. בקרנות פנסיה מקיפות קטנות ביטוח המשנה מונע חשיפה לסיכונים כאמור. לתנאי ההתקשרויות עם מבטחי משנה יש השפעה על רווחיות החברות המנהלות.

החברה החליטה לרכוש מכספי ה ביטוח משנה לפניקס פנסיה מקיפה בגין אירועי קטסטרופה במסגרת מדיני יות ניהול סיכונים של החברה, ומשלמת בתמורה בגין חלקה היחסי בכיסוי הנרכש על-ידי הפניקס ביטוח. ההתקשרות הישירה עם מבטחי המשנה נעשית על-ידי הפניקס ביטוח, וביטוח המשנה חל במשותף על ענפי ביטוח חיים וקרן הפנסיה..

ביטוח המשנה של החברה נרכש באמצעות הפניקס ביטוח לת קופה קצובה, וניתן לביטול בהודעה מראש לגבי ביטוחים עתידיים בלבד. החברה אינה מקבלת עמלה מכוח הסכם ביטוח המשנה.

מלבד הגדלת השייר החל מינואר 2010, לא היו שינויים מהותיים בהסכם ביטוח המשנה בתקופת הדוח ועד מועד הגשתו.

אירועים מיוחדים בתקופת הדוח

1. שינויים בתקנון הפניקס פנסיה מקיפה.

הממונה אישר ביום 17 למרץ, 2009 את השינויים בתקנון קרן הפנסיה המקיפה מהדורה מיום 1 במרץ, 2009. עיקרי השינויים: שינויים בהגדרת אלמנת מבוטח, אלמנת פנסיונר, הכנסה מבוטחת של מבוטח עצמאי, הכנסה כוללת: תנאי חיתום: אופציה לקביעת מסלול ברירת מחדל ו/או נכות מתפתחת בהסכם קולקטיבי: פנסיית נכות מתפתחת: חובת מסירת דיווחים כתנאי לביטוח בקרן: הרחבת מסלולים לעצמאי: פנסיית זקנה מוגדלת: שיפור נוסחת תשלום פנסיית נכות למי שממשיך לעבוד: הגדלת הפנסיה לנכה סיעודי.

לאחר תאריך המאזן הוגשה בקשה לשינוי תקנון הקרן המקיפה, שטרם אושר, בנושאים שלהלן - אופן חלוקת ריבית המתקבלת ממעסיק, הוספת מסלולי השקעות לרבות שיטת הפניקס, היוון מעל קצבה מזערית, חישוב פנסיית שארים ונכות במקרה של גידול בהכנסה הקובעת לנכות שארים. תנאים להיוון פנסיית שארים, דחיית תשלום פנסיית נכות, החזרת מרכיב הפיצויים במקרה של פטירה.

2. העברת פעילות קופות הגמל.

החברה החליטה לקבל לידיה את ניהולן של קופות הגמל המנוהלות כיום על ידי הפניקס גמל בע"מ, בהתאם להסכם העברה שנחתם בינה לבין הפניקס גמל בע"מ. מתווה העברת ניהול הקופות כפוף לאישור הממונה, רשות המיסים וכל גוף סטטוטורי אחר נדרש.

במסגרת זו נדרשת החברה לשנות את שם החברה, תקנות ההתאגדות ותקנוני הקופות וקרנות הפנסיה.

החברה קיבלה ביום 9 בפברואר, 2009 את אישור אגף שוק ההון הביטוח והחיסכון למתווה הפעולה שהגישה להעברת הניהול מרצון של הפניקס גמל בע"מ לחברה.

החברה קיבלה ביום 5 בפברואר, 2009 אישור עקרוני לשינוי שם החברה להפניקס פנסיה וגמל בע"מ. השינוי יכנס לתוקף רק לאחר שהליך ההעברה יושלם.

החברה קיבלה ביום 9 בפברואר, 2009 אישור עקרוני לשינוי תקנון ההתאגדות של החברה שיכנס לתוקף רק לאחר שהליך ההעברה יושלם.

החברה קיבלה אישור מרשות המסים למתווה בהתאם למתחייב במתווה הפעולה שהגישה לאוצר, שתמציתו העברת נכסים בין חברות אחיות בהתאם להוראת סעיף 104ב(ו) לפקודת מס הכנסה, כאשר הפניקס גמל בע"מ והפניקס ניהול קרנות פנסיה וגמולים בע"מ תהיינה שתיהן באחזקתה המלאה של הפניקס חברה לביטוח בע"מ.

בהתאם למוסכם עם אגף שוק ההון, הביטוח והחסכון, העברת הקופות המנוהלות על ידי הפניקס גמל בע"מ ייעשה ביום 31 במרץ, 2010 רטרואקטיבית ליום 1 בינואר, 2010.

3. ביום 6 במאי 2009 נחתם הסכם בין החברה להפניקס גמל בע"מ (להלן "החברה הקשורה"), לפיו תספק החברה שרותי ניהול לחברה הקשורה הכוללים שרות, הנהלה, ניהול כספים ותפעול. דמי הניהול בגין שירותים אלו יהיו שווים ל- 25% מההוצאות בפועל של שרותי הניהול. תוקף ההסכם החל מיום 1 בינואר, 2009, ועד ליום 31 בדצמבר, 2009. בעקבות הפסקת הפעילות של החברה הקשורה הופסק ההסכם בין החברות, ראה 2 לעיל.

4. בהתאם להסכם שנחתם באפריל 2006 בין החברה לחברת הפניקס השקעות ופיננסים בע"מ, מקבלת החברה שרותי השקעות תמורת תשלום חודשי בסך כ- 35 אלפי ש"ח ובצירוף מע"מ. ביום 31 בדצמבר, 2006 פג תוקפו של ההסכם, והוארך בחודש פברואר 2007 עד ליום 31 בדצמבר, 2007. בינואר 2008 חודש ההסכם עד ליום 31 בדצמבר, 2008 ובחודש דצמבר 2008 הוארך עד ליום 31 בדצמבר, 2009. ביום 31 בדצמבר, 2009 הוארך ההסכם לתקופה נוספת והתשלום החודשי עומד על 50 אלפי ש"ח, הכולל גם מתן שירותי השקעות בגין קופות הגמל וקרנות ההשתלמות שעברו, ראה 2 לעיל.

5. לחברה פעילות במהלך העסקים הרגיל, לרבות קבלת שירותי מחשוב ועיבוד נתונים, שרותי השקעה וביטוחים, עם החברה האם - הפניקס ביטוח. החל משנת 2009 החברה משלמת דמי תפעול בשיעור של כ- 0.15% (משנת 2010 - 0.20%) מהיקף הנכסים של הקרנות החדשות להפניקס ביטוח בגין שרותי התפעול. דמי תפעול אלו הסתכמו בשנת 2009 לסכום של 3,072 אלפי ש"ח.

2. תאור הסביבה העסקית

מגמות והתפתחות בענף הפנסיה והשפעתן על עסקי החברה והקרנות שבניהולה

היקף הפעילות בענף חיסכון ארוך טווח הינו בעל מתאם גבוה לפעילות הכלכלית במשק. על פי אומדני הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, במהלך שנת 2009 גדל התוצר המקומי בשיעור של כ- 3% והתוצר העסקי גדל בשיעור של כ- 2.4%. זאת בהשוואה לגידול בתוצר המקומי בשיעור של כ- 4% ובתוצר העסקי במשק בשיעור של כ- 4.4% בשנת 2008. שיעור האבטלה במשק ברבעון האחרון של שנת 2009 עמד על כ- 7.8%, בהשוואה לשיעור אבטלה של כ- 6.3% בשנת 2008. נתונים אלו משקפים את ההאטה במשק במהלך שנת 2009, אשר באה בעקבות המשבר הכלכלי העולמי שהחל בשלהי שנת 2008 ונתן את אותותיו גם בשנה החולפת. על פי תחזיות בנק ישראל לשנת 2010, אשר פורסמו במהלך חודש ינואר 2010, התוצר הלאומי צפוי לעלות ולעמוד על כ- 3.5%, ושיעור האבטלה צפוי לרדת לשיעור של כ- 7.1%. תחזיות אלו ואחרות, מתאימות למגמת ההתאוששות מן המשבר הכלכלי ולמידע חיובי על הפעילות הכלכלית, במחצית השנייה של 2009 בארץ ובעולם, וכן לשיפור בתחזיות הצמיחה והסחר בעולם לשנת 2010.

על פי דיווחי משרד האוצר, סך נכסי ענף הפנסיה עלה בשנת 2009 בשיעור של כ- 17% וענף קרנות הפנסיה החדשות המשיך במגמה של צמיחה מואצת, והפגין צמיחה בשיעור של כ- 47% בשנת 2009 בהמשך לצמיחה בשיעור של כ- 4% בשנת 2008, חרף המשבר בשוק ההון. ניתן להניח כי הצמיחה הגבוהה בהיקף הנכסים הינה בעיקר עקב היות ענף הפנסיה החדשה ענף צעיר, העלייה במודעות הציבור לחיסכון פנסיוני בכלל ולפנסיה

בפרט, מעבר מאפיקי חסכון ארוכי טווח אחרים (בעיקר ענף הגמל), כניסה של סוכני הביטוח למכירת תוכניות פנסיה, וכניסתו לתוקף של הסדר פנסיה חובה. כמו-כן, גם ענף הפנסיה נהנה מתשואות חיוביות במהלך שנת 2009. בשנה האחרונה נמשכה בקרנות הפנסיה מגמת החזר דמי ניהול לטובת חלק וחות, מגמה אשר משפיעה על הקטנת רווחיות הענף. דמי הניהול הסטטוטוריים המקסימליים בענף הם 6% מדמי גמולים ו-0.5% מהנכסים בקרן מקיפה ו-2% מהנכסים בקרן כללית. על פי נתוני משרד האוצר, נגבו בענף הפנסיה בשנת 2009 4.05% מדמי גמולים ו-0.38% מהנכסים, בהשוואה ל-4.45% מדמי הגמולים ו-0.4% מהנכסים בשנת 2008.

בשנים האחרונות חל שינוי טעמים בשוק לטובת חיסכון בקרנות פנסיה, אשר צומחות בקצב גבוה יותר מאשר ענף ביטוחי החיים וענף הגמל. ניתן לייחס חלק מהצמיחה בשנה האחרונה להצטרפותם של לקוחות חדשים לענף הפנסיה בשל הסדר פנסיה חוב ה. חלק ניכר מלקוחות אלו נמנה על פלח אוכלוסייה בעל שכר נמוך יחסית, ובנוסף ההפרשות הנדרשות על פי הסדר פנסיה חובה הן נמוכות בתחילה ויעלו בעתיד בהדרגה.

בשנת 2009 נמשכה והורחבה כניסתם של הבנקים ליעוץ ולהפצת מוצרים פנסיוניים, והיערכות של הגופים המוסדיים ליעוץ פנסיוני. בעקבות חוק הייעוץ והשיווק חל שינוי תפיסה בקרב ערוצי ההפצה בענף (כולל בנקים) וכן בקרב חברות הביטוח, והביא לצורך בבניית מודלים של סימולציה והשוואה בין מוצרים אשר יתמכו ביעוץ האובייקטיבי ליצירת המלצה המבוססת על התאמת המוצר לצרכי הלקוח, ובחירת סוג המוצר הפנסיוני, המוצר הפנסיוני והגוף המוסדי המתאימים ביותר, בהתאם לדרישות סעיף 12 לחוק הייעוץ והשיווק.

עם זאת, הצפי הוא כי בחמש השנים הראשונות הרווחיות תהיה נמוכה מאוד - מאחר ושיעורי ההפרשות הסוציאליות נמוכים מייצרים פרמיות נמוכות וכנגזרת מכך דמי הניהול יהיו נמוכים, ומאידך ההוצאות התפעוליות הן קבועות יחסית.

שינויים בהסדרי ביטוח משנה בתחום

בשנים האחרונות לא חלו שינויים מהותיים בהסדרי ביטוח משנה בתחום. ראה פירוט לעיל לעניין ביטוח משנה בכלל, ולעניין רכישת חוזה ביטוח משנה לא יחסי החל מאמצע שנת 2005 בפרט.

מבנה התחרות והשינויים שחלו בתחום

ענף קרנות הפנסיה מאופיין בתחרות גוברת שהחלה בעיקר עם מכירת הקרנות החדשות ההסתדרותיות בשנת 2004, ועם שיווק מאסיבי של המוצר על ידי סוכני וחברות הביטוח. כאמור לעיל, מודעות הציבור לחיסכון פנסיוני גדלה ובצידה המודעות לתשואות. עם הגברת המודעות לחיסכון פנסיוני בציבור, גדלה תשומת לב לאיכות ניהול ההשקעות בקרנות הפנסיה ולתשואות המושגות, כפרמטר חשוב בבחירת קרן.

פיקוח ממשלתי בענף הפנסיה

ענף קרנות הפנסיה החדשות הוסדר עד לחקיקת בכר במסגרת פקודת מס הכנסה, ובפרט בתקנות מס הכנסה (תנאים לאישור ולניהול קופות גמל) התשכ"ד-1964 (להלן: "תקנות קופות הגמל"). תקנות אלו מקנות מעמד מיוחד לקופות גמל, לרבות קרנות פנסיה וקופות ביטוח, לעניין זיכויים וניכויים ממס ופטורים ממס רווחי הון, המעודדים את הציבור לחסוך לגיל פרישה באמצעות כלים אלו. פקודת מס הכנסה והתקנות שהותקנו מכוחה, קובעים כללים לגבי קרנות הפנסיה המנוהלות על ידי החברה והוראות המס לגביהן.

הפעילות בתחום הפנסיה טעונה רישוי, בהתאם לחוק הביטוח ולחוק קופות גמל, ומפוקחת על-ידי אגף שוק ההון, ביטוח וחיסכון במשרד האוצר. חברה מנהלת של קרנות פנסיה מחויבת לקבל רישיון מהממונה על שוק ההון וביטוח וחיסכון.

בשנים 2005 - 2008 חלו שינויים רגולטורים מהותיים ששינו את פני תחום החיסכון ארוך הטווח בישראל, והם צפויים להמשיך ולהשפיע באופן מהותי על פעילות החברה

רפורמת בכר -

בשנת 2004 פרסמה ועדת בכר את המלצותיה באשר להגברת התחרות וצמצום הריכוזיות בשוק ההון בישראל. בעקבות המלצות פורסמו בחודש אוגוסט 2005 שלושה חוקים – חוק להגברת התחרות ולצמצום הריכוזיות וניגוד העניינים בשוק ההון בישראל (תיקוני חקיקה), התשס"ה – 2005 (להלן: "חוק הגברת התחרות"), חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה – 2005 (להלן: "חוק קופות הגמל") וחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (עיסוק בייעוץ פנסיוני ובשיווק פנסיוני), התשס"ה – 2005 (להלן: "חוק הייעוץ והשי ווק") – אשר הביאו לשינויים מהותיים בתחום החיסכון ארוך הטווח.

תיקון מספר 3 לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות הגמל), התשס"ח - 2008
ביום 28 בינואר 2008 פורסם תיקון מס' 3 לחוק קופות הגמל שהנו בעל השלכות מהותיות על הפעילות בתחום. התיקון כולל שורה של תיקוני חקיקה לחוק קופות הגמל, לחוק הפיקוח ולפקודת מס הכנסה. מטרת התיקון להבטיח שוק משוכלל ושקוף יותר לכלל החוסכים לפרישה, באמצעות האחדת כללי המיסוי על המוצרים הפנסיוניים, קבלת החלטות משמעותיות של החוסך באשר לכספי החיסכון בסמוך לגיל הפרישה, הבטחת רובד חסכון קצב תי לכל החוסכים, והגברת התחרות בשוק הפנסיוני לטובת הצרכנים.

השפעת חוקים, תקנות והוראות חדשות

א. תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (הגנה ממשלתית על החיסכון הפנסיוני) (הוראת שעה), התשס"ט-2009 (להלן: "תקנות הגנה ממשלתית")

בהמשך לתכנית ההאצה בעקבות המשבר הכלכלי, והחלטת הממשלה מיום 14 בדצמבר 2008, לפיה תינתן הגנה ממשלתית על חיסכון פנסיוני לעמית שעומד בתנאי הזכאות ושמלאו לו 60 שנים או יותר עד ליום 13 בדצמבר 2011, פורסמו ברשומות ביום 25 בפברואר, 2009 תקנות הגנה ממשלתית, שעיקריהן כדלקמן:

1. עמית זכאי המבקש לממש את ההגנה ולקבל את סכום השתתפות הממשלה, יראו את סכום השתתפות הממשלה כאילו נתווסף לסכום המוגן שנצבר לזכותו בקופת הגמל ואשר לפיו תחושב קצבתו. האמור יחול גם במקרה שבו משיקולים תקציביים יועבר סכום השתתפות הממשלה לקופות הגמל בפריסה של מספר תשלומים או בתשלומים חודשיים.
 2. האמור לעיל יחול גם לגבי עמית זכאי המבקש לממש את ההגנה ואשר החל לקבל קצבת זקנה מהקופה לפני מועד מימוש ההסדר, בשינויים המתחייבים לעניין זה מהחלטת הממשלה.
 3. עיגון התנאי לפיו עמית זכאי המבקש לממש את ההגנה לא יהיה רשאי למשוך את הסכום המוגן ואת סכום השתתפות הממשלה, כולם או חלקם, אלא בדרך של קצבה. האמור לא יחול במקרה שבו רשאי אותו עמית, לפי הדין החל דרך כלל על קופות גמל לקיצבה, למשוך את הסכומים האמורים שלא בדרך של קצבה, ואולם בכל מקרה העמית לא יהיה רשאי למשוך את הסכומים האמורים בדרך של היוון קצבה לסכום חד-פעמי. יצוין כי בהתאם לתקנה 34(ה) לתקנות קופות גמל, עמית שפחת סכום הקצבה החודשית שהוא זכאי לה מהקופה מ- 5% מסכום שכר המינימום לחודש, לפי חוק שכר מינימום, התשמ"ז-1987, ישולם לו הסכום שנותר בקופה בסכום חד-פעמי.
 4. חברה מנהלת של קופת גמל לת גמולים או לקיצבה, תשמור את נתוני הסכום שנצבר בקופה ביום 30 בנובמבר 2008 לגבי עמיתים בגיל הפרישה המוקדמת לצורך בדיקת זכאותו של העמית להגנה ולצורך מימושה.
- תוקפן של התקנות הנו עד יום 31 בדצמבר 2019, שהינו המועד האחרון שבו הצעיר מבין העמיתים הזכאים יהיה רשאי לממש את ההסדר.

ב. העברת זכויות עמיתים שלא במזומן

בחודש מאי 2009 פרסם המפקח חוזר בדבר העברת זכויות עמיתים שלא במזומן. מטרת טיוטת החוזר הינה להסדיר את התנאים להעברת זכויות עמיתים שלא במזומן. העברת זכויות עמיתים יכול שתיעשה שלא במזומן רק אם סך הסכומים המועברים באותו יום עסקים מקופת גמל אחת לקופת גמל אחרת או ממסלול השקעה אחד למסלול השקעה אחר בקופת גמל מסלולית עולים על 5 מיליון ש"ח או מעל ל- 1% מסך נכסי הקופה המעבירה או המסלול המעביר, לפי הנמוך מביניהם. ועדת ההשקעות של הגוף המוסדי תקבע נוהל עבודה מפורט (להלן – הנוהל) לדרך ולתנאים בהם תבוצע העברת זכויות עמיתים שלא במזומן. במסגרת אישור הנוהל יובאו בחשבון, בין היתר, השיטה והתנאים להעברת נכסים שלא במזומן במטרה למנוע פגיעה בעמיתי הקופות או המסלולים המעורבים בתהליך ההעברה. גוף מוסדי יפרסם באתר האינטרנט שלו את עקרונות הנוהל שקבעה ועדת ההשקעות שלו בקשר עם העברת זכויות עמיתים של במזומן. תחילתן של הוראות חוזר זה מיום פרסומו.

ג. תיקונים בדיווח לעמיתים ולמבוטחים

בחודש מאי 2009 פרסם המפקח טיוטת חוזר בדבר תיקונים בדיווח השנתי ובדיווח הרבעוני לעמיתים ולמבוטחים. מטרת חוזר זה להרחיב את הפירוט הניתן לחוסכים במסגרת הדיווח השנתי לגבי דמי ניהול שגובה הגוף המוסדי, לרבות בדבר שיעור הנחה בדמי ניהול והתנאים לביטול ההנחה כאמור על ידי הגוף המוסדי. בנוסף, מרחיב החוזר את היקף המידע הניתן לחוסכים בדיווח הרבעוני ובשירות אחזור המידע ברשת הא' ינטרנט, על מנת לאפשר להם לבחון את תנאי החיסכון הפנסיוני שלהם באופן מקיף יותר ולשפר את יכולת המיקוח שלהם מול הגוף המנהל את החיסכון או מול גופים אחרים אליהם ניתן להעביר את החיסכון. תחילתו של טיוטת חוזר זה החל בדיווח לרבעון הראשון של שנת 2010.

ד. מנגנוני גביית דמי ניהול

בחודש מאי 2009 פרסם המפקח טיוטת חוזר בדבר מנגנון גביית דמי ניהול. מטרת טיוטת חוזר זה למנוע קיום מנגנוני גביית דמי ניהול המבוססים על החזר דמי ניהול בתום תקופה מסוימת אשר אינם משקפים נכונה את דמי הניהול שסוכמו עם העמית או המבוטח. תחילתו של טיוטת חוזר זה החל ביום 1 באוקטובר 2009.

ה. מסלולי בחירת מחדל

בחודש יוני 2009 פרסם המפקח טיוטת תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (הקמת מסלולי ברירת מחדל) (התשס"ט-2009) ("טיוטת התקנות") וטיוטת חוזר התאמת מסלול החיסכון למאפייני העמית ("טיוטת החוזר"). על-פי טיוטת התקנות גוף מוסדי יקים מסלולי השקעה לניהול כספי העמיתים אשר יהוו ברירת מחדל של העמיתים בעת ההצטרפות לקופת הגמל שבניהולו, לקבוצות גיל של העמיתים כפי שנקבעו בטיוטת התקנות עד לקבלת הקצבה על בסיס מודל של סיווג עמיתים. כמו-כן, גוף מוסדי המנהל קופת גמל משלמת לקצבה או קרן ותיקה ינהל חשבון נפרד אחד למקבלי קצבאות שבו ינוהלו הנכסים העומדים כנגד התחייבויות כלפי מקבלי הקצבאות ויקים מסלול השקעה למוצרי החיסכון השונים בהתבסס על המאפיינים הייחודיים להם, ואת האופן שבו על הגופים המוסדיים לנהוג על מנת להתאים את החי סכון לצרכי העמיתים. בין היתר קובעות הוראות טיוטת החוזר, כי דירקטוריון גוף מוסדי יקבע מודל לסיווג העמיתים, יפרט את מאפייניו של המודל ויפרסמו באתר. המודל יבחן אחת לשנתיים ועוד הוראות ביחס העמיתים בקופות גמל. בשלב זה טרם ידועות כל ההשלכות שתנבענה מהחלת הוראות טיוטת התקנות וטיוטת החוזר.

ו. אישור מסלולי השקעה במוצרי חיסכון פנסיוני

בחודש אוגוסט 2009 פרסם המפקח טיוטת חוזר בדבר כללים לאישור מסלולי השקעה במוצרי חיסכון פנסיוני. במוצרי חיסכון פנסיוני מוצעים שפע רב של מסלולי השקעה. לרבים מן המסלולים מדיניות השקעה דו מה ואף זהה, ובחלק גדול מהם מנוהלים נכסים בהיקף כספי נמוך. הסדרת כללים לאישור מסלולי השקעה, לרבות הדרישה לאחד מסלולים בעלי מובהקות דומה, עשויה לתרום הן לשיפור איכות ניהול ההשקעות במסלולי ההשקעה והן לצמצום הבעיות התפעוליות של הגופים המוסדיים. לשמותיהם של מוצרי חיסכון פנסיוני ושל מסלולי השקעה חשיבות בבואו של פרט לקבל החלטה מושכלת באיזה מוצר חיסכון פנסיוני או באיזה מסלול לבחור. בשנים האחרונות עבר שוק החיסכון הפנסיוני שינויים רבים הן בשל שינויים בבעלויות על קופות גמל והן בשל רפורמת הניידות שקבעה שניתן לנייד כספי חיסכון פנסיוני בין סוגי מוצרי החיסכון הפנסיוני השונים.

לנוכח שינויים אלה וכדי להגביר את השקיפות עלה הצורך לקבוע כללים לאישור מסלולי השקעה במוצרי חיסכון פנסיוני וכללים לקביעת שמותיהם. תחילתו של טיוטת חוזר זה מיום פירסומו.

ז. מיסוד תשתית בחברות מנהלות של קופות גמל

בחודש אוגוסט 2009 פרסם המפקח חוזר בדבר מערך ניהול ובקרת סיכונים בחברות מנהלות של קופות גמל. מטרת טיוטת חוזר זה מיסוד תשתית בחברה מנהלת להבטחת אלה:

- א. ייעוץ אובייקטיבי, מקיף ורציף לדירקטוריון, לוועדת ההשקעות, לוועדת האשראי ולהנהלת החברה המנהלת, לגבי כל סיכון מהותי לחסכוניות המנוהלים בכל קופת גמל שבניהול החברה המנהלת, הגלום בנכסי ההשקעה המוחזקים כנגד חסכוניות העמיתים.
- ב. קיומם של כלים, משאבים ובקורות ראויים לזיהוי סיכונים שוק ואשראי הגלומים בנכסי ההשקעה המוחזקים כנגד חסכוניות העמיתים בקופות גמל, למדידתם, למעקב אחריהם ולשליטה בהם. תחילתו של חוזר זה ביום 1 בינואר, 2010.

ח. הסדרת תהליכי העברת מידע בין גוף מוסדי לסוכני הביטוח

בחודש אוגוסט 2009 פרסם המפקח חוזר ב דבר מבנה אחיד מצומצם להעברת מידע מגוף מוסדי לבעל ר ישיון. מטרת החוזר הינה, להסדיר את תהליכי העברת המידע בין הגוף המוסדי לסוכני הביטוח, היועצים הפנסיוניים והמשווקים הפנסיוניים, לצורך ביצוע ייעוץ פנסיוני או שיווק פנסיוני ללקוח, ולצורך ייעוץ פנסיוני מתמשך. המידע שיועבר מהגוף המוסדי לבעלי הר ישיונות השונים, כאמור בחוזר זה, גובש בשיתוף צוות שכלל נציג התאחדות חברות הביטוח, נציג איגוד קופות הגמל, נציג איגוד קרנות הפנסיה, נציג לשכת סוכני ביטוח, נציג איגוד הבנקים ונציג פורום מנהלי ההסדרים.

ט. איתור עמיתים ומוטבים

בחודש ספטמבר 2009 פרסם המפקח טיוטת תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (איתור עמיתים ומוטבים), התשס"ט-2009. טיוטת התקנות כוללת בין השאר: הגדרות שונות אשר דורשות התאמות של פנסיה ושל ביטוח, עדכון פרטי זיהוי בסיסיים, פעולות לאיתור עמיתים שהקשר עימם נותק, פעולות לאיתור מוטבים לאחר מותו של עמית, שיעור דמי ניהול. תקנות אלה נכנסו לתוקפן 60 ימים מיום פרסומן.

י. נוהל איתור עמיתים ומוטבים

בחודש ספטמבר 2009 פרסם המפקח טיוטת חוזר בדבר נוהל איתור עמיתים ומוטבים.

מטרת טיוטת חוזר זה הינה יצירת מנגנון אפקטיבי וישים אצל הגופים המוסדיים, לאיתור עמיתים שהקשר עימם נותק ולאיתור מוטבים לאחר מותו של עמית, וכן יידוע העמיתים או המוטבים כי קיימים כספים להם הם זכאים.

חוק הפיקוח על קופות גמל קובע, בין היתר, כי בניהול נכסי קופת גמל, במתן שירות לעמיתיהן ובמילוי שאר תפקידיה לפי הוראות החוק, תפעל החברה המנהלת באמונה ובשקיפה לטובת כל אחד מהעמיתים, תנהג בזהירות וברמת מיומנות שנאמן מיומן יה נהג בהן בנסיבות דומות, ותנקוט את כל האמצעים הסבירים לשם שמירה על נכסי קופות הגמל שבניהולה ועל הזכויות הנובעות מנכסים אלה.

חובת הנאמנות והחובה לשמור על עניינם של עמיתי קופות הגמל וכן החובה לשמור על עניינם של המבוטחים מחייבת את הגופים המוסדיים לשמור על

קשר שוטף ורציף עם כל העמיתים והמבוטחים שאת כספיהם הם מנהלים במטרה לאפשר להם לקבל החלטות מושכלות בזמן אמת באשר לכספם. תחילתו של טיוטת חוזר זה ביום תחילתן של תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (איתור עמיתים ומוטבים), התשס"ט-2009.

יא. טיוטת תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (עמלות הפצה) (תיקון)

בחודש ספטמבר 2009 הועברה לועדת הכספים טיוטת תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (עמלות הפצה) (תיקון), התשס"ט-2009. במסגרת הטיוטה מוצע להחיל את הוראות התקנות גם על מבטח לגבי קופת ביטוח שב ניהולו ולקבוע שיעור זהה של עמלת הפצה, שישולם ליועצים פנסיוניים בגין הפצת מוצרי הגמל, הפנסיה וביטוח חיים. בהתאם לטיוטת התקנות לא תשלום עמלת הפצה בשל סכומים העומדים לזכות לקוח בקופת גמל שמקורם בתשלומים שהופקדו לקופת ביטוח מבטיחת תשואה עד יום 31 בדצמבר 1991.

יב. טיוטה שנייה בדבר קידוד מוצרי חסכון פנסיוני
בחודש אוקטובר 2009 פרסם המפקח טיוטה שנייה בדבר קידוד מוצרי חסכון פנסיוני.

מטרתה של טיוטה חוזר זו היא לייצר שיטת קידוד אחידה למוצרי החיסכון הפנסיוני השונים. בשיטת הקידוד המפורטת להלן ניתן זיהוי חד-ערכי לגופים המוסדיים ולמוצרים בשוק החיסכון הפנסיוני. על גוף מוסדי לציין את קוד מוצר החיסכון הפנסיוני בהתאם להוראות טיוטת חוזר זה בכל דיווח שלו לרבות דיווחים לעמיתים, לגופים מוסדיים אחרים, למעסיקים, למנהלי הסדר, לסוכני ביטוח או ליועצים פנסיוניים וכן בכל פרסום לרבות באתר האינטרנט שלו.

יג. חוזר בדבר דוח חודשי של קופות הגמל חשוב לפנסיה
בחודש נובמבר 2009 פרסם המפקח חוזר בדבר דוח חודשי של קופות הגמל. הוראות חוזר זה נועדו להסדיר את מתכונת הדיווח החודשית של קופות הגמל ולקדם את איכות הדיווחים הנשלחים לממונה על שוק ההון, ביטוח וחסכון. כמו כן, לאור שינויים בדרישות הדיווח עודכן הדוח החודשי. מתכונת הדוח המעודכנת מפורטת בנספח א' לטיוטת החוזר. סעיפי הדיווח שבוטלו מפורטים בנספח ב' לטיוטת החוזר. תחילתן של הוראות חוזר זה בגין הדיווח לחודש ינואר 2010 ואילך.

יד. טיוטת חוזר הוראות דיווח כספי לקרנות פנסיה חדשות

בחודש דצמבר 2009 פרסם המפקח טיוטת חוזר הוראות דיווח כספי לקרנות פנסיה חדשות- תיקון, המשנה את הוראות חוזר פנסיה 2004/10 בדבר ההנחה לגבי שיעור הריבית העתידי (forward rate) לתקופות בטווח הארוך לגביהן לא מפורסמות תשואות לפדיון. לגבי תקופות אלו ייעשה שימוש בשיעור הריבית העתידי של התקופה האחרונה לה מפורסמת תשואה לפדיון ולא יחושב שיעור ריבית עתידי על בסיס שיעור הריבית העכשווי (spot rate) לאותה תקופה.

טו. התאמת פקודת מס הכנסה לתיקון מס' 3 לחוק קופות הגמל

ביום 22 בדצמבר, 2009 התקבל בכנסת חוק לתיקון פקודת מס הכנסה (מס' 173), התש"ע-2009 (להלן בסעיף זה: "התיקון"), שמטרתו להתאים את הוראות פקודת מס הכנסה לתיקון מס' 3 לחוק הגמל. התיקון כולל אפשרות להפקיד את מענק הפרישה ברכיב הפיצויים בקופת גמל לקצבה ולהגביל את הסכום, וכן עדכוני מס לתקרת הזיכויים/ניכויים שניתן לקבל אגב הפקדת כספים.

טז. תחולת חוזר ביטוח משלים לעמיתים בקופות הגמל ובקרנות הפנסיה

בחודש ינואר 2010 פרסם המפקח טיוטת חוזר לתיקון חוזר פנסיה 9-2008-15 שעניינו ביטוח משלים לעמיתים בקופות הגמל ובקרנות הפנסיה. התיקון קובע כי החוזר יחול על חברות מנהלות של קרנות פנסיה, חברות מנהלות של קופות גמל ועל חברות ביטוח כדלקמן: לגבי כריתת חוזים לביטוח משלים (לרבות חידוש חוזה קיים), החל במועד תחילת החוזר; לגבי כל החוזים לביטוח משלים אשר נכרתו עובר למועד תחילת החוזר, החל משנת 2013; לגבי חוזים לביטוח חיים קבוצתי כאמור בסעיף 3, אף אם נכרתו לפני מועד תחילת החוזר.

3. מצב כספי קרנות הפנסיה

קרן פנסיה מקיפה

התחייבויות פנסיוניות:

2008	2009	
אלפי ש"ח		
44,341	57,273	התחייבות לפנסיונרים (1)
2,578	3,113	התחייבות לפנסיונרים זכאים קיימים (1)
1,431,379	2,386,268	התחייבות למבוטחים (2)

1. ליום המאזן היו בקרן מקבלי פנסיה, כדלקמן: 29- זקנה, 107 - שאירים ו- 53 פנסיית נכות (לא כולל נכ ים שהם גם במעמד של פעילים, העובדים חלקית), לעומת שנת 2008: 19- זקנה, 101- שאירים ו- 38 פנסיות נכות.

2. בסוף שנת 2009 היו בקרן 114,669 מבוטחים פעילים, לעומת 91,140 בשנת 2008. מספר המבוטחים הפעילים בשנת 2009 גדל בשיעור של כ- 26%. הגידול נובע מהעובדה, כי מוצר הפנסיה מופץ כיום יותר מבעבר ע"י סוכני הפניקס, כמוצר תחליפי לביטוח המנהלים. מוצר הפנסיה מומלץ כיום יותר מבעבר במכרזי פנסיה ובייעוץ של יועצי פנסיה למעסיקים. תנופת גיוס מבוטחים בשנת 2009 הושפעה באופן ניכר מכניסת חוק פנסיית חובה בשנת 2008.

לגידול המשמעותי במספר המבוטחים בשנת 2009 ובשנת 2008 כאמור, היו השפעות על גידול בהפקדות והן על גידול בנכסי הקרן. ליום המאזן היו בקרן 56,238 מבוטחים שהקפואו זכויותיהם, לעומת כ- 23,060 בשנת 2008.

ההון הצבור נטו של קרן הפנסיה ליום 31.12.2009 הסתכם לסך של כ- 2,447 מיליון ש"ח, לעומת כ- 1,478 מיליון ש"ח בסוף שנת 2008.

במסגרת מעבר בין קרנות הועברו בשנת 2009 מקרן הפנסיה החדשה מבוטחים לקרנות אחרות שסך הצבירה בגינן הינה 68,041 אלפי ש"ח. בשנת 2008 הסתכמו העברות לקרנות אחרות לסך 35,890 אלפי ש"ח. כנגד הצטרפו בשנת 2009 לקרן מבוטחים במסגרת מעבר בין קרנות שסך הצבירה בגינן הינה 55,992 אלפי ש"ח, לעומת שנת 2008 שבה הסתכמו העברות מקרנות אחרות לסך 96,345 ש"ח.

סך הנכסים ל-31 בדצמבר, 2009 מסתכמים ב- 2,461,696 אלפי ש"ח מול סך נכסים של 1,493,463 אלפי ש"ח שנה קודמת, כלומר גידול של כ- 65% הנובע מתשואה נומינלית ברוטו בשיעור של 29.94% ובעיקר מגידול בדמי הגמולים שהועברו לקרן מ- 496,792 אלפי ש"ח שנה קודמת ל- 655,973 אלפי ש"ח השנה, גידול של כ- 32%.

השכר הממוצע המבוטח בקרן עמד בשנת 2009 על סך של 3,370 ש"ח, בהשוואה לסך של 3,466 ש"ח בשנת 2008.

ההתפתחות, במשך שלוש השנים האחרונות בסך כל המאזן, בהתחייבות הפנסיונית ובעודף ההכנסות על ההוצאות (אלפי ש"ח):

2007	גידול (קיטון) באחוזים	2008	גידול באחוזים	2009	
1,323,720	13%	1,493,463	65%	2,461,696	סך כל המאזן (נכסים)
1,308,974	13%	1,478,298	65%	2,446,654	התחייבות פנסיונית
68,903	%(601)	(345,536)	214%	395,662	עודף ההכנסות על ההוצאות

עודף / גרעון אקטוארי

העודף האקטוארי שחושב לתקופת הדוח הינו בהיקף של כ- 44 מיליוני ש"ח, לעומת 23 מיליוני ש"ח בשנה קודמת. על פי הנחיות האוצר, העודף האקטוארי מחולק לעמיתים. בהתאם להנחיות אגף שוק ההון, עודכנו הלוחות האקטואריים שעל פיהם מחושבים דמי הסיכון למקרי מוות, מקדמי הפרישה לפנסיה. מועד העדכון הינו 1 בינואר, 2008.

ב. קרו הפנסיה הכללית

התחייבויות פנסיוניות

2008	2009	
אלפי ש"ח		
1,037	985	התחייבות לפנסיונרים (1)
18,434	32,109	התחייבות למבוטחים (2)

1. ליום המאזן היו בקרן 11 מקבלי פנסיה, לעומת 12 מקבלי פנסיה בשנה קודמת.

2. בסוף שנת 2009 היו בקרן 5,166 מבוטחים פעילים, לעומת 3,434 בשנת 2008. מספר המבוטחים הפעילים בשנת 2009 גדל בשיעור של כ- 50%. הגידול נובע מהעובדה, כי מוצר הפנסיה מופץ כיום יותר מבעבר ע"י סוכני הפניקס, כמוצר תחליפי לביטוח המנהלים. מוצר הפנסיה מומלץ כיום יותר מבעבר במכרזי פנסיה וביעוץ של יועצי פנסיה למעסיקים.
תנופת גיוס מבוטחים בשנת 2009 הושפעה באופן ניכר מכניסת חוק פנסיית חובה בשנת 2008.

ההון הצבור נטו של קרן הפנסיה הכללית ליום 31.12.2009 הסתכם לסך של 33,093 אלפי ש"ח לעומת 19,471 אלפי ש"ח בשנת 2008.

סך הנכסים המנוהלים נטו גדל בשנת 2009 גדל בשיעור של כ- 70%, הנובע מתשואה נומינלית ברוטו בשיעור של 29.41% ומגידול בדמי הגמולים שהועברו לקרן מ- 8,787 אלפי ש"ח שנה קודמת ל- 9,233 אלפי ש"ח השנה, גידול של כ- 5%.

ההתפתחות, במשך שלוש השנים האחרונות בסך כל המאזן, בהתחייבות הפנסיונית ובעודף ההכנסות על ההוצאות (אלפי ש"ח):

2007	גידול (קטון) באחוזים	2008	גידול באחוזים	2009	
14,266	37%	19,582	70%	33,222	סך כל המאזן (נכסים)
14,212	37%	19,471	70%	33,093	התחייבות פנסיונית
(1,150)	(196%)	(3,412)	261%	5,506	עודף ההכנסות על ההוצאות

עודף / גרעון אקטוארי

העודף האקטוארי שחושב לתקופת הדוח הינו בהיקף של כ 160 אלפי ש"ח, לעומת 143 אלפי ש"ח בשנה קודמת. על פי הנחיות האוצר, העודף האקטוארי מחולק לעמיתים. בהתאם להנחיות אגף שוק ההון, עודכנו הלוחות האקטואריים שעל פיהם מחושבים דמי הסיכון למקרי מוות, מקדמי הפרישה לפנסיה. מועד העדכון הינו 1 בינואר, 2008.

4. תוצאות הפעולות

1. להלן תמצית דוח הרווח וההפסד של החברה :

גידול (קיטון) %	לשנה שנתיימה ב - 31 בדצמבר		
	2008	2009	
	אלפי ש"ח		
			<u>הכנסות (הפסדים)</u>
26%	33,891	42,683	דמי ניהול מקרנות, נטו
			<u>מהשקעות:</u>
(84)%	158	25	ממזומנים ושווי מזומנים
(653)%	(199)	1,101	השקעות פיננסיות, נטו
29%	33,850	43,809	סך כל ההכנסות
47%	18,702	27,457	הוצאות מכירה ושיווק
39%	10,848	15,083	הוצאות הנהלה וכלליות
1,243%	14	188	הוצאות מימון
45%	29,564	42,728	סך כל ההוצאות
(75)%	4,286	1,081	רווח לפני מסים על הכנסה

לעניין דמי ניהול מקרנות, נטו - ראה 2 סעיף לעיל.

במהלך שנת הדוח היו לחברה הכנסות מהשקעות פיננסיות של 1,126 אלפי ש"ח, בהשוואה להכנסות שליליות של 41 אלפי ש"ח בשנת 2008. הגידול נובע בעיקרו מההתאוששות בשוקים הפיננסיים במהלך השנה.

הוצאות המכירה והשיווק עלו בשנת 2009 באופן ניכר לסך של 27,475 אלפי ש"ח, בהשוואה לסך של 18,702 אלפי ש"ח בשנת 2008, גידול של כ - 47%. ניתן לייחס את הגידול לתחרות החריפה בשוק הפנסיה.

הוצאות הנהלה וכלליות עלו בשנת 2009 לסך של 15,083 אלפי ש"ח, בהשוואה לסך של 10,848 אלפי ש"ח בשנת 2008, גידול של כ- 39%. ניתן לייחס את הגידול לתשלום עבור שירותי תפעול המשולמים לחברה האם, וכן לגידול בהוצאות שונות לאור התרחבות פעילות החברה.

על אף הגידול הניכר בהכנסות, קטן הרווח לפני מסים על הכנסה מסך של 4,286 אלפי ש"ח בשנת 2008 לסך של 1,081 אלפי ש"ח בשנת 2009, זאת על רקע הגידול בהוצאות המכירה והשיווק ובהוצאות ההנהלה וכלליות.

2. פרטים בדבר סכום דמי הניהול שנגבו מהמבוטחים

לשנה שנסתיימה ב- 31 בדצמבר

2008	2009	אלפי ש"ח
		<u>מקרה פנסיה מקיפה</u>
29,808	39,358	דמי ניהול מדמי תגמולים
6,942	9,527	דמי ניהול מנכסי הקרן
(5,027)	(8,070)	החזרי דמי ניהול
<u>31,723</u>	<u>40,815</u>	
		<u>מקרה פנסיה ותיקה</u>
1,278	1,315	דמי ניהול מדמי תגמולים
293	318	דמי ניהול מעמיתים מוקפאים
180	200	דמי ניהול מתשלומי פנסיות
(154)	(340)	החזרי דמי ניהול
<u>1,597</u>	<u>1,493</u>	
		<u>מקופת תגמולים</u>
341	-	
		<u>מקרה פנסיה כללית</u>
229	378	דמי ניהול מנכסי הקרן
1	-	דמי ניהול מתשלומי פנסיה
(*)	(3)	החזר דמי ניהול
<u>230</u>	<u>375</u>	
<u>33,891</u>	<u>42,683</u>	סך הכנסות מדמי הניהול

(* מייצג סכום של פחות מ- 1 אלפי ש"ח)

דמי הניהול המתקבלים מניהול הקרנות נגבים מתוך דמי הגמולים שגבו הקרנות (6% מדמי הגמולים בקרן המקיפה, ברוטו, לפני החזרים והטבות) ומתוך הצבירה של העמיתים בקרנות (0.5% לשנה בקרן המקיפה ו- 2% בקרן הכללית, ברוטו, לפני החזרים).

ההכנסות מדמי ניהול ברוטו בשנת 2009 עמדו על 51,096 אלפי ש"ח, בהשוואה ל- 39,082, גידול של כ- 31%.
מנגד, החזרי דמי הניהול הסתכמו בשנת 2009 ב- 8,413 אלפי ש"ח, בהשוואה ל- 5,181 אלפי ש"ח בשנת 2008, גידול של כ- 62%. הגידול הניכר נובע הן כתוצאה מגידול הנכסים שנרשם השנה בקרן, שהוביל לגידול גם בגביית דמי הגמולים ולגידול ההחזרים הניתנים בגינם, והן בשל פעילות שיווקית נרחבת הנובעת מהתחרות הגוברת בשוק הפנסיה.

בתקופת הדוח החברה העניקה שירותי ניהול ותפעול לעמית ובתמורה קיבלה החברה דמי ניהול מעמית.

בתקופת הדוח החברה הפסיקה לתת שירותי ניהול לקופת התגמולים עמית, ולכן לא נוצרו הכנסות מדמי ניהול בגינה. הקופה עברה לניהול הפניקס גמל החל מיום 1 בינואר, 2009.

3. דוח תנועה בקרן הפנסיה המקיפה

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2008	2009	
אלפי ש"ח		
1,308,974	1,478,298	<u>סך נכסים בניכוי התחייבויות שוטפות לתחילת השנה</u>
496,792	655,973	דמי גמולים ממעסיקים ומעובדים
(345,536)	395,662	עודף הכנסות (הפסדים), נטו
96,345	55,992	העברות צבירה לקרן
(2,710)	(3,951)	תשלומי פנסיה
(35,890)	(68,041)	העברות צבירה מהקרן
(39,677)	(67,279)	החזרת כספים למבוטחים
<u>1,478,298</u>	<u>2,446,654</u>	<u>סך נכסים בניכוי התחייבויות שוטפות לסוף השנה</u>

ההון הצבור נטו של קרן הפנסיה ליום 31.12.2009 הסתכם לסך של כ- 2,447 מיליוני ש"ח, לעומת כ- 1,478 מיליוני ש"ח בסוף שנת 2008.

במסגרת מעבר בין קרנות הועברו בשנת 2009 מקרן הפנסיה החדשה מבוטחים לקרנות אחרות שסך הצבירה בגינן הינה 68,041 אלפי ש"ח. בשנת 2008 הסתכמו העברות לקרנות אחרות לסך 35,890 אלפי ש"ח. כנגד הצטרפו בשנת 2009 לקרן מבוטחים במסגרת מעבר בין קרנות שסך הצבירה בגינם הינה 55,992 אלפי ש"ח, לעומת שנת 2008 שבה הסתכמו העברות מקרנות אחרות לסך 96,345 ש"ח.

סך הנכסים ל- 31 בדצמבר, 2009 מסתכמים ב- 2,462,408 אלפי ש"ח מול סך נכסים של 1,493,463 אלפי ש"ח שנה קודמת, גידול של כ- 65% הנובע משני גורמים עיקריים:

1. עודף הכנסות, נטו בסך של 395,662 אלפי ש"ח בשנת 2009, המהווים תשואה נומינלית ברוטו בשיעור של 29.94%, בהשוואה לעודף הפסדים, נטו בסך של 345,536, המהווים תשואה נומינלית שלילית, ברוטו של 20.08%.
2. דמי הגמולים שהועברו לקרן בשנת 2009 בסך של 655,973 אלפי ש"ח, בהשוואה ל- 496,792 אלפי ש"ח בשנת 2008, גידול של כ- 32%.

4. דוח תנועה בקרן הפנסיה הכללית

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2008	2009	
אלפי ש"ח		
14,212	19,471	<u>סך נכסים בניכוי התחייבויות שוטפות לתחילת השנה</u>
8,787	9,233	דמי גמולים ממעסיקים ומעובדים
(3,412)	5,506	עודף הכנסות (הפסדים), נטו
434	-	העברות צבירה לקרן
(96)	(75)	תשלומי פנסיה
(358)	(931)	החזרת כספים למבוטחים
(96)	(111)	העברות צבירה מהקרן
<u>19,471</u>	<u>33,093</u>	<u>סך נכסים בניכוי התחייבויות שוטפות לסוף השנה</u>

ההון הצבור נטו של קרן הפנסיה הכללית ליום 31.12.2009 הסתכם לסך של 33,093 אלפי ש"ח לעומת 19,471 אלפי ש"ח בשנת 2008. סך הנכסים המנוהלים בשנת 2009 גדלו בשיעור של כ- 70%. הגידול נובע מהכנסות, נטו של 5,506 אלפי ש"ח, המהווים תשואה נומינלית ברוטו בשיעור של 29.41% ומגידול בדמי הגמולים שהועברו לקרן מ- 8,787 אלפי ש"ח שנה קודמת ל- 9,233 אלפי ש"ח השנה, גידול של כ- 5%.

5. תחזית זרמי כספים

החברה צופה המשך גידול בהיקפי פעילות הקרנות שבניהולה ומשקיעה מאמצי שיווק גדולים. צפוי המשך גידול משמעותי בהיקף דמי הגמולים המתקבלים ובצבירה בקרנות, בין היתר על רקע הגידול בהפרשות מבוטחים מכוח צו ההרחבה לעניין פנסיה חובה, אשר יגרמו גם לגידול בסעיף ההכנסה של דמי הניהול. במקביל צפוי גידול בהוצאות השיווק וכן בהחזרים ובהטבות הביטוחיות לעמיתים.

אין צפי לפדיון מואץ של זכויות עמיתים, למעט גידול מסוים על רקע הגידול בהיקף הקרנות ועל רקע צפי לפדיונות גבוהים מהמקובל בקרב מבוטחים מכוח צו ההרחבה לעניין פנסיה חובה אשר להם יתרות צבורות נמוכות באופן יחסי.

אין מידע על קשיים צפויים במימושם של נכסים או חובות שהפיגור בגבייתם עלול להשפיע על תזרים המזומנים של קרנות הפנסיה.

התשלומים לקרן וממנה מבוצעים במזומן, בהתאם להוראות האוצר לעניין העברות כספים בין קרנות פנסיה.

חוק הגנת השכר, התשי"ח - 1958 מטיל התחייבות על הקרן, בנסיבות שפורטו בחוק, בגין חובות של מעבידים לעובדיהם אשר לא סולקו במועדם. החברה נמצאת במהלך של טיוב נתוני חובות מעסיקים, ורק אז ניתן יהיה לאמוד את חובות המעסיקים ולטפל בהם בהתאם להוראות החוק.

6. השפעות אירועים והתפתחויות חיצוניים לענף הפנסיה

שער החליפין	שער חליפין – ככלל, העודף הקיים בחשבון השוטף בישראל מאז שנת 2003 דוחף להתחזקות השקל. העמידה המוצלחת של כלכלת ישראל בנזקי המשבר העולמי היוותה גורם משיכה למשקיעים זרים ותרמה גם היא להתחזקות השקל. מעצם היות ישראל כלכלה מוטת יצוא, ראה בנק ישראל מחובתו לדאוג גם לשע"ח במטרה לשמור על תחרותיות היצוא הישראלי. לפיכך, במהלך שנת 2009 ביצע רכישות מט"ח בהיקפים ניכרים, גם לאחר שבחודש אוגוסט 2009 הכריז על הפסקת מדיניות הרכישות היומיות ברמת 100 מיליון דולר ליום, שהופעלה מסוף שנת 2008. רכישות אלו הביאו לכך שרמת יתרות המט"ח של ישראל הגיעה לשיא ובנובמבר 2009 עמדה על כ- 61.5 מיליארד דולר. במהלך שנת 2009, רשם שע"ח דולר /שקל תנודות רבות כאשר ברבעון השני נרשם תיסוף חד שהביא את שערו עד לרמת 4.22 ₪ (באמצע אפריל) ומאז החל להיחלש וסיים את השנה ברמת 3.77 ₪. בסיכום שנתי, התחזק השקל מול הדולר ב- 0.7% ונחלש מול היורו ב- 2.7%. בהתאם לשינויים שהיו בשער החליפין ועדת ההשקעות קבעה את תמהיל החשיפה למט"ח בקרנות.
אינפלציה	אינפלציה – שנת 2009 הסתיימה בשיעור אינפלציה של כ- 3.9% מעל יעד האינפלציה - וזאת לאחר שבשנת 2008 עלה מדד המחירים לצרכן בשיעור של 3.8%, מעבר לגבול העליון של האינפלציה. לאור הציפיות להאטה בתחילת שנת 2009, רמת האינפלציה בפועל בישראל הפגיעה כלפי מעלה וזאת בשל שני גורמים עיקריים: התייקרות מחירי הדיור (תרומה של כ- 1.2%) ומחירי האנרגיה (תרומה של כ- 1%) ועלייה במיסים עקיפים (מע"מ, היטל בצורת ודלק – תרומה של כ- 1.2%). יצוין כי שיעור האינפלציה של שנת 2009 מבטא גם את עליות המחירים הזמניות, בעיקר ברבעון השלישי של שנת 2009, אשר נבעו מהתערבות ממשלתית ותרמנו לעליית שיעור האינפלציה ב- 1.1%. בניכוי עליה זו, עלה שיעור האינפלציה במהלך שנת 2009 ב- 2.8%. הציפיות לאינפלציה הנגזרות משוק ההון ל- 2010 עומדות, נכון לסוף שנת 2009, על כ- 2.5-3%.
ריבית	ריבית – לאור הציפיות להאטה במשק, הפעיל בנק ישראל מתחילת שנת 2009, בדומה לבנקים מרכזיים אחרים בעולם, מדיניות מוניטרית מרחיבה. רמת הריבית במשק ירדה במהלך חודש אפריל 2009 לשפל של 0.5% והוחזקה ברמה זו עד חודש ספטמבר, אז הועלתה ל- 0.75% ובחודשים דצמבר 2009 וינואר 2010 הועלתה בשתי מנות של 0.25% בכל פעם לרמת 1.25%. ההחלטה להעלות הריבית הושפעה מכך שהאינפלציה בפועל נמצאה מעל הגבול העליון של יעד בנק ישראל (3%) ומהנתונים שהצביעו על התפנית הכלכלית במשק. זאת ועוד, החשש מהיווצרות לחצים אינפלציוניים, שכבר החלו מורגשים בשוק הדיור, לא תמכו בשימור מדיניות כה מרחיבה. בצעד זה, היה בנק ישראל אחד מהראשונים בעולם שהחל בתהליך קיפול הצעדים לעידוד הכלכלה, שהופעלו עקב המשבר הפיננסי. להעלאת הריבית בישראל, בעוד בארה"ב ובאירופה נשמרת ריבית נמוכה, הייתה השפעה על האצה במגמת התחזקות השקל ובנק ישראל נאלץ לשוב ולהתערב במסחר במט"ח במהלך חודש ינואר 2010. ועדת ההשקעות של הקרנות עוקבת אחר התפתחויות הריבית בארץ ובעולם ובהתאם לכך מנווטת את השקעות הקרנות בארץ ובחו"ל.

תחום אגרות החוב הממשלתיות נהנה במהלך שנת 2008 מביקושים עקב מגמה של בריחה לאיכות . עודף פדיונות על גיוסים וירידת הריבית במשק לצד אינפלציה חיובית , יצרו סביבת ריבית ריאלית שלילית שתמכה בשנת 2009 גם באגרות החוב הממשלתיות ואפשרה ירידה נוספת ברמת התשואות לכל אורך העקום. בתחילת השנה , נפתח עקב המשבר פער גבוה בין התשואות לפדיון של אג "ח הממשלתיות הארוכות לבין אלו הקצרות . התערבות בנק ישראל בשוק זה דרך רכישת אג "ח ארוכות שיושמה עד חודש אוגוסט 2009, נועדה לייצב את התשואות לפדיון בשוק האג "ח ולהזרים נזילות לשוק. בפועל, התשואות הארוכות כמעט ולא הושפעו ממהלך זה בעוד תשואות אג "ח הקצרות ירדו באופן משמעותי עקב הורדת הריבית. בסוף שנת 2009, ארבעה חודשים לאחר סיום מעורבות בנק ישראל, ניכרה השתטחות של עקומי התשואות – עליה בחלק הקצר תוך יציבות בארוכות שהושפעה גם מהתגברות הציפיות לעליה בריבית. בראיה של השנה כולה ביצועי האג "ח ארוכות הטווח היה טוב מביצועי האג "ח הקצרות. מתחילת השנה, תשואת האחזקה על אג"ח מסוג שחר עם טווח של עד שנתיים לפדיון היתה 1.1% , תשואת האחזקה של אג "ח למח"מ 5-2 שנים היתה 1.7% ותשואת האחזקה של אג "ח לטווח של 5 שנים ויותר היה 3.3%. השתטחות עקום התשואות (הצמוד והשקלי) באה לידי ביטוי בירידת הפער שבין התשואות הארוכות (8-10 שנים לפדיון) לבין התשואות הקצרות (1-2 שנים לפדיון) משיא של 3.8% בחודש יוני 2009 באג"ח השקליות לכ- 2.6% בסוף חודש דצמבר . באגרות החוב הצמודות למדד שיפוע העקום ירד מרמה של 3.4% בחודש יוני 2009 לכ- 3% בחודש דצמבר 2009. ועדת ההשקעות של הקרנות פעלה לשמירה על מח"מ תיק האג "ח של הקרנות לטווח זמן בינוני.	אגרות חוב ממשלתיות
כהמשך למשבר הכלכלי של שנת 2008, שנת 2009 נפתחה בשוקי העולם בירידות, אך בחודש מרץ 2009, לאור ההתאוששות ולאור ההערכה שהרע מכל כבר מאחור , החלה מגמת עליות שאפיינה את מרבית חודשי השנה . בעוד בשווקים המתפתחים סימני המשבר החלו לפוג במהירות רבה יותר , בשווקים המפותחים נמשכה אי הודאות ונתונים שליליים וחיוביים פורסמו במקביל ובאופן תדיר . מצב זה תמך בביצועים חזקים יותר של שוקי ההון במדינות המתפתחות על פני אלו במדינות המפותחות. בסיכום שנת 2009 רשמו המדדים המובילים עליות. בארצות הברית עלה מדד הדאו ג'ונס בכ- 18.8% בסיכום שנתי, אך בכ- 60% מהשפל שנרשם בחודש מרץ 2009 ; מדד הנאסד"ק עלה בכ- 43.9% ומדד ה-S&P500 עלה ב- 23.5%. מדד MSCI העולמי עלה בכ- 27% ומדד MSCI לשווקים מתפתחים עלה בכ- 74.5%. באירופה עלה מדד היורו סטוקס 50 ב-21% ; מדד הקאק (צרפת) ב- 22.3% ; מדד הפוטסי של לונדון עלה ב- 22.1% ; ומדד הדאקס הגרמני עלה ב- 23.8%. ביפן עלה מדד הניקיי ב- 19%, ומדד CSI 300 הסיני עלה בכ-96.7%, לעומת ירידה של 65.9% בשנת 2008. מדד ההאנג סנג בהונג קונג עלה ב- 52% לעומת ירידה של 48% בשנה הקודמת. ועדת ההשקעות של הקרנות עקבה אחר השינויים בכלכלה ובשוקי ההון ובהתאם לכך קבעה את תמהיל השקעות הקופות בין האפיק הצמוד והלא צמוד, וכן את מח"מ הנכסים.	שוק ההון בעולם
השימוש בנגזרים, נעשה על מנת להקטין ולהגדיל חשיפה לאפיק בהתאם להחלטות מעת לעת . ולא לשם פעילות שמטרתה להשיא רווח.	נכסים נגזרים לרבות אופציות על מדד מעו"ף, שקל/דולר, חוזים עתידיים

הגירעון הכולל הממשלתי בשנת 2009 הסתכם בכ- 15.2 מיליארד ₪. זאת לאחר ארבע בשנים רצופות של ירידה בגרעון . מרבית הגרעון נוצר מגבית חסר במיסים . למימון הגרעון גייסה הממשלה 19.4 מיליארד ש"ח בשוק המקומי לעומת גיוס מתוכנן של 8.7 מיליארד ש"ח ובחו"ל 6.1 מיליארד ש"ח מול תכנון לגיוס שלילי של 5.1 מיליארד ש"ח.	ניתוח הגרעון בתקציב המדינה ומימונו
שוק ההון בישראל חברות הביטוח , קרנות הפנסיה , קופות הגמל והחברות הפועלות בשוק הישראלי, ובכללן החברה, משקיעות חלק ניכר מתיק הנכסים שלהן בשוק ההון המקומי . לתשואות באפיקים השונים בשוק ההון יש השלכה מהותית על התשואה המושגת עבור לקו חות החברה וכן על רווחיות החברה. המשבר העולמי במהלך המחצית השנייה של שנת 2008 הביא עימו לפגיעה עמוקה בשוק ההון ו בסיכום שנת 2008 רשמו המדדים המובילים ירידות חדות. המגמה השתנתה בבירור במהלך שנת 2009, כאשר בבורסות העולם נרשמו עליות שערים וגיוסי ההון התחדשו . גם בישראל נרשמו עליות במחירי המניות , פחתה פרמיית הסיכון של אגרות חוב קונצרניות וגיוס ההון החוץ בנקאי גדל . מגמה זו המשיכה ואף התחזקה ככל שהשנה הלכה והתקדמה . ההפתעה החיובית לגבי מהירות התאוששותן של הכלכלית מהמשבר ומכך שישראל צלחה את המשבר בנזקים אפסיים , השתקפו בבירור בשוק ההון. ירידת הריבית לרמת 0.5% באפריל שיצרה ריבית ריאלית שלילית, היותה כשלעצמה כר פורה לנכונות המשקיעים להגדיל את רכיבי הסיכון בתיקי ההשקעות שלהם , דבר שבא לידי ביטוי בתשואות פנומנאליות בשוקי החוב והמניות . כבר בתחילת השנה רשמו השווקים בישראל עליות בעוד בארה"ב ובאירופה נרשמו ירידות חדות , זאת בין השאר על רקע גילוי מצבורי הגז העצומים מול חופי חיפה , שהציתו את דמיון המשקיעים ומהווים נכס אסטרטגי לישראל בראיה ארוכת טווח . בסיכום שנת 2009 רשמו מדדי המניות המובילים עליות חדות - מדד ת"א 25 עלה ב- 74.9% , מדד ת"א 100 עלה ב-88.8% ומדד ת"א 75 זינק בשיעור של 149.8% . מדד יתר 50 עלה ב- 147% ומדד יתר 120 עלה ב- 131.2% . ברמה הענפית , מדד ת"א נדל"ן 15, עלה 125.2% , מדד מניות הטכנולוגיה, תל-טק 15, סיים בעליה של 84.1% , ואילו מדד הבנקים עלה ב- 114% . התפתחויות אלו ביטאו את העליות הצפויות ברווחיות החברות , לנוכח ההבנה שהמשבר בישראל אינו עמוק כפי שהוערך בתחילה ואת הירידה באי הוודאות סביב מצב הכלכלה .	שוק ההון בישראל

7. הצהרות המנכ"ל ומנהל הכספים לגבי ביצוע בקרות (SOX 302 ו-SOX 404):

הערכת בקרות ונהלים לגבי הגילוי (SOX 302)

בעקבות הנחיות שהוציאה הרשות לניירות ערך בארה"ב, במסגרת חוק "סרבנס אוקסלי" (Sarbanes-Oxley Act of 2002), פרסם הממונה על שוק ההון, הביטוח והחסכון (להלן "הממונה") בשנים 2006-2007 חוזרים המטילים על הגופים המוסדיים לצרף לדוחות הכספיים הצהרות של המנהלים בדבר נאותות הנתונים הכספיים המוצגים בדוחות הכספיים של הפניקס ביטוח, הפנסיה והגמל (להלן "הגוף המוסדי") וקיומן ויעילותן של בקרות פנימיות, שנועדו להבטיח שמידע מהותי המתייחס לגוף האמור מובא לידיעתם. בהתאם לאמור, הקבוצה קיימה את ההליך הנדרש על פי סעיף 302 לחוק "סרבנס אוקסלי", שכלל בחינה של תהליכי העבודה והבקרות הפנימיות בגוף המוסדי.

הנהלת הפניקס פנסיה, בשיתוף המנכ"ל ומנהל הכספים של הפניקס פנסיה, העריכו לתום התקופה המכוסה בדוח זה את היעילות של הבקרות והנהלים לגבי הגילוי של הפניקס פנסיה. על בסיס הערכה זו, המנכ"ל ומנהל הכספים הסיקו כי לתום תקופה זו הבקרות והנהלים לגבי הגילוי של הפניקס פנסיה הינן יעילות על מנת לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על המידע שהפניקס פנסיה נדרשת לגלות בדוח השנתי בהתאם להוראות הדין והוראות הדיווח שקבע הממונה ובמועד שנקבע בהוראות אלו.

במהלך התקופה המכוסה המסתיימת ביום 31 בדצמבר, 2009 לא אירע כל שינוי בבקרה הפנימית של הפניקס פנסיה על הדיווח הכספי אשר השפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי על הבקרה הפנימית של הפניקס פנסיה על דיווח כספי.

הצהרות המנהלים בדבר נאותות הנתונים הכספיים המוצגים בדוחות הכספיים של הפניקס פנסיה וקיומן ויעילותן של בקרות פנימיות ביחס לדוחות כספיים אלה מצורפות להלן.

אחריות בקרה פנימית על הדיווח הכספי (SOX 404)

הממונה פרסם חוזר ליישום הוראות סעיף 404 לחוק "סרבנס אוקסלי" באשר לאחריות ההנהלה על הבקרה הפנימית על דיווח כספי וחוות דעת רואה החשבון המבקר לגבי ביקורת של הבקרה הפנימית על דיווח כספי. יישום הוראות חוזר זה מחייב ביצוע תהליך של בחינה רחבה של התהליכים המרכזיים של הפניקס פנסיה ונהלי העבודה והבקרה הקשורים בהם. החל מהשנה שמסתיימת ביום 31 בדצמבר, 2010, תיכלל הצהרת ההנהלה באשר לאחריותה על הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי.

ביוני 2009 פרסם הממונה חוזר, ובעיקרו:

- א. במועד פרסום הדוח הכספי השנתי ליום 31 בדצמבר, 2009 יסיים הגוף המוסדי את שלב התיעוד וכן אימות התיעוד, לרבות אימות הבקרות שתועדו.
- ב. במועד פרסום הדוח הכספי הרבעוני ליום 30 ביוני, 2010 יסיים הגוף המוסדי את שלב קביעת תיחום הפרויקט (ה-scoping) של הדיווחים הנלווים.
- ג. במועד פרסום הדוח הכספי הרבעוני ליום 31 במרס, 2011 יסיים הגוף המוסדי את שלב התיעוד ואימות תהליך התיעוד של הדיווחים הנלווים.
- ד. בדוח השנתי של גוף מוסדי, החל מהשנה שמסתיימת ביום 31 בדצמבר, 2010, תיכלל הצהרת ההנהלה באשר לאחריותה על הבקרה הפנימית על דיווח כספי. ההצהרה תתייחס לדוחות הכספיים המפורסמים לציבור הרחב. בדוח השנתי של גוף מוסדי, החל מהשנה שמסתיימת ביום 31 בדצמבר, 2011, הצהרת ההנהלה באשר לאחריותה על הבקרה הפנימית על הדיווח כספי של הגוף המוסדי תתייחס לכל דיווח כספי של הגוף המוסדי - דוחות כספיים המפורסמים לציבור הרחב, דיווחים כספיים הנגזרים מהדוחות הכספיים המוגשים לממונה או המפורסמים לציבור הרחב (לרבות באמצעות אתר האינטרנט של הגוף המוסדי) ודוח לעמית או למבוטח.

ה. הצהרות ההנהלה על הבקרה הפנימית וחוות דעת רואה החשבון המבקר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי יצורפו לדוחות הכספיים של גופים מוסדיים החל מתקופת הדיווח המסתיימת ביום 31 בדצמבר, 2010. הפניקס פנסיה נמצאת בשלבי הערכות ליישום החוזר כאמור, וזאת בהתאם לדוחות הזמנים שנקבעו ליישום החוזר. במסגרת ההערכות החברה התקשרה עם חברות יעוץ חיצוניות, תוך אימוץ מודל ה- COSO המגדיר את מבנה הבקרה הפנימית על דיווח הכספי. כמו כן, החברה רכשה מערכת אשר תשמש לניהול ומעקב בדיקות וממצאים של הבקורות לצורך הערכת האפקטיביות שלהן. כמו כן, החברה מינתה מנהלת לפרויקט, וועדת היגוי.

נכון למועד עריכת הדוח, סיימה הפניקס פנסיה את שלב זיהוי החשבונות והתהליכים העסקיים המהותיים לרבות זיהוי בקורות פנימיות רלוונטיות לסיכונים הקשורים לדיווח כספי וגילוי ומיפוי חשבונות ותהליכים עסקיים מהותיים, תיעוד התהליכים המהותיים, הערכת הסיכונים והבקורות הקיימות והערכת מידת יעילות הבקורות, לרבות ניתוח הפערים הקיימים אל מול מודל הבקרה הפנימית. כמו כן, הפניקס פנסיה השלימה את שלב אימות תיעוד התהליכים שמופו לרבות אימות הבקורות שתועדו בתהליכים אלו.

אבי אקהאוס, מנכ"ל

אורן אל-און, יו"ר הדירקטוריון